

به نام آنکه هستی نام از او یافت

وزارت آموزش و پرورش

اداره کل آموزش و پرورش استان البرز ناحیه ۱ کرج

امتحانات نوبت دوم مجتمع آموزشی سلاله سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نام و نام خانوادگی:	آزمون درس: ادبیات فارسی	نمره به عدد:
نام دبیر: محمودی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۳/۶	نمره به حروف:
کلاس: دهم ریاضی	مدت آزمون: ۷۰ دقیقه	تعداد صفحات: ۲ صفحه
شماره صندلی:	ساعت برگزاری: ۸ صبح	

ردیف عزیزان جواب سئوالات را با خودکار آبی یا مشکی در برگه‌ی پاسخنامه بنویسید. بارم

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱ معنی واژگانی را که زیر آن‌ها خط کشیده شده بنویسید.
الف) بتازد به نیرنگ تو توسن من. ب) و عزمت ضامن دوام جهان شد. ج) از داور مستغنی باشد.
د) وین بوم مِحنت از پی آن تا کند خراب

۲ نادرستی‌های املائی را بیابید و شکل صحیح آن را بنویسید. (هر مورد ۰/۲۵)
الف: (ظامن دوام جهان / حضيض / اهل و ایال / قبطه‌ی بزرگ زندگانی)
ب: به جای دیوار (طلّی / تلّی) از آجرهای شکسته و (خورده‌های / خُرده‌های) گچ، روی هم ریخته بود.
ج: دیوار شهر خراب شده است، آن را اِمارت باید کردن.
د: غبار راهگزارت کجاست تا حافظ / به یادگار نسیم سبا نگه دارد

۳ نوع جملات را مشخص کنید. (ساده-مرکب) الف- کلمه‌ای نگفت و از تخت فرو آمد.
ب) این‌ها دریادلان صف‌شکنی هستند که دل شیطان را از رُعب و وحشت می‌لرزانند.

۴ در بیت «کُشانی بدو گفت با تو سلیح/ نینم همی جز فسوس و مزیح» کدام واژه‌ها مُمال‌اند؟

۵ نوع ترکیب‌ها را همراه با هسته مشخص کنید. برترین حماسه/ ستاره‌ی غروب

۶ با توجه به بیت، گزینه صحیح را انتخاب کرده و به سوالات پاسخ دهید.
کجا نام او بود گردآفرید
زمانه ز مادر چون او ناورید
که گردان کدام‌اند و جنگ‌آوران
دلیران و کارآزموده سران
الف: در بیت اول کجا حرف پیوند وابسته‌ساز است. (درست/ نادرست)
ب: نهاد در مصرع دوم *بیت اول کدام است؟ ج: نوع حذف فعل را در بیت دوم مشخص کنید.

۷ نوع ضمیر را بنویسید. «گفتمت چون دُر حدیثی، گر توانی داشت هوش.»

۸ الف: در عبارت «یعقوب خود او را به صبر آموزگار بود.» یک واژه‌ی دو تلفظی بیابید.
ب: در جمله‌ی «لیکن خروس غالب، حرکتی کرد نه مناسب حال درویشان.» برای کلمه‌ی غالب یک «معادل معنایی» و یک واژه‌ی «هم‌آوا» بنویسید.

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۹ آرایه‌ی مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید.
الف: ای کشتی‌های صیادی که مقاومت پیشه کرده‌اید.
ب: چو رعد خروشان یکی ویله کرد.
ج: بی‌مهر رُخت روز مرا نور نمانده‌ست.
د: هم وفا بود، هم جفا.
(تضاد/ مجاز)
(تناسب/ تشبیه)
(حسامیزی/ ایهام)
(جناس/ مبالغه)

(پاسخ برگ دارد)

۰/۵	کدام گزینه به شیوه‌ی بلاغی و کدام یک به شیوه‌ی عادی سروده شده است؟ الف: دید یکی بحر خروشنده‌ای ب: گفت این شرط آدمیت نیست سهمگنی، نادره جوشنده‌ای مرغ تسبیح‌گوی و من خاموش	۱۰
۱	بیت را کامل کنید. (۱) ----- نکهبان دین، حافظ کشورند (۲) یک بیت از شعر «دلیران و مردان ایران زمین» بنویسید که قافیه‌ی آن <u>خرمن و دشمن</u> باشد.	۱۱
۰/۷۵	معنی کنایی عبارت‌های زیر را بنویسید. الف: بار بشر را به دوش گرفتن: ب: کلاه از سر کودک عقل می‌افتد: ج: عنان را گران کرد:	۱۲
۰/۷۵	الف: درس «دیوار عدل» اثر خواجه نظام‌الملک توسی و از کتاب.....برگرفته شده است. ب: دو مورد از ویژگی‌های ادبیات حماسی را نام ببرید.	۱۳
۰/۵	مناجات‌نامه‌ی خواجه عبدالله انصاری آرایه‌ی.....دارد، مانند: «الهی، حجاب‌ها را بردار و ما را به ما مگذار!»	۱۴
۰/۵	نام پدیدآورندگان کدام اثر درست ذکر نشده است؟ الف: اخلاق محسنی: واعظ کاشفی ب: جوامع‌الحکایات: محمد عوفی ب: سمفونی پنجم جنوب: نزار قبانی ج: ارزیابی شتابزده: نیما یوشیج	۱۵
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۱	مفهوم مناسب هر گزینه را از ستون سمت چپ انتخاب کنید. (یک مورد اضافی ست.) الف) برای من خواندن این که شن‌های ساحل نرم است، بس نیست. ب) در بُن این پرده نیلوفری / کیست کند با چو منی همسری؟ ج) «غفلت کردم و فرجام کار غافلان چنین باشد.» د) زینهار از قرین بد زینهار!	۱۶
۴	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. الف: بارها دست‌بردِ زمانه‌ی جافی را دیده بود. ب: چون دادِ عادلان به جهان در بقا نکرد / بیدادِ ظالمان شما نیز بگذرد پ: در حسیض هم می‌توان عزیز بود. ش: راست به مانند یکی زلزله / داده تنش بر تن ساحل یله د: خروشید: کای مردِ رزم‌آزمای / هَم‌آوردت آمد مشو باز جای ر: فی‌الجمله نماند از معاصی مُنکری که نکرد. و: از آموختن ننگ مدار تا از ننگ رسته باشی. س: همه‌کس را به سزا حق‌شناس باش!	۱۷
۰/۵	منظور سهراب سپهری از جمله‌ی «اسب از پهلو، اسبی خود را به کمال نشان می‌داد.» چیست؟	۱۸
۰/۵	این بیت از مولانا زیر بر چه مفهومی تاکید دارد؟ هر دو گون نی خوردند از یک آب‌خور این یکی خالی و آن پر از شکر	۱۹
۰/۵	نویسنده در تفسیر سوره‌ی یوسف چرا معتقد است: «مَثَلِ قرآن، مَثَلِ آب است روان»؟	۲۰
۰/۵	با توجه به درس «عظمت نگاه» نیکوترین اندرز نویسنده چیست؟	۲۱
۰/۵	از دید جنبه‌های فکری چه ویژگی‌هایی در کلام فردوسی هست که به آن افتخار می‌کنیم؟ ۲ مورد	۲۲
۰/۵	مصرع «تا نگریدی آشنا زین پرده رمزی نشنوی» به چه مفهومی اشاره دارد؟ الف: گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد ب: حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست	۲۳
۲۰	تو بهاری و بهاران از توست	

کلید سوالات

امتحانات نوبت دوم مجتمع آموزشی سلاله سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

به نام آنکه هستی نام از او یافت
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان البرز ناحیه ۱ کرج

نام و نام خانوادگی:	آزمون درس: ادبیات فارسی	نمره به عدد:
نام دبیر: خانم محمودی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴ / ۳ / ۶	نمره به حروف:
کلاس: دهم ریاضی	مدت آزمون: ۷۰ دقیقه	تعداد صفحات: ۲ صفحه
شماره صندلی:	ساعت آزمون: ۸ صبح	

* عزیزان جواب سئوالات را در برگه‌ی پاسخنامه با خودکار آبی یا مشکی بنویسید.

ردیف	بارم	سؤال
		قلمرو زبانی (۷ نمره)
۱	۱	الف: اسب سرکش ب: قصد / اراده ج: بی‌نیاز د: غم و اندوه / رنج
۲	۲	الف: ضامن / اهل و عیال / غبطه ب: تلی / خرده‌های ج: عمارت د: راهگذار / صبا
۳	۱	الف: ساده / هم‌پایه ب: این‌ها در یادان... هسته / دل شیطان را... وابسته
۴	۰/۵	سلیح: سلاح / مزیح: مزاح
۵	۰/۵	برترین: وابسته پیشین / ترکیب وصفی (حماسه: هسته) / ترکیب اضافی: ستاره (هسته)
۶	۰/۷۵	الف: درست ب: نهاد (زمانه) ج: حذف فعل به قرینه لفظی (کدام‌اند)
۷	۰/۵	الف: به تو (مضاف‌الیه)
۸	۰/۷۵	الف: آموزگار ب: پیروز / چیره (قالب)
		قلمرو ادبی (۵ نمره)
۹	۱	الف: مجاز ب: تشبیه ج: ایهام د: جناس
۱۰	۰/۵	الف: بلاغی ب: عادی
۱۱	۱	(۱) که اینان ز آب و گلِ دیگرند (۲) بداندیش را آتش خرمن‌اند خدنگی گران بر دل دشمن‌اند
۱۲	۰/۷۵	الف: همدلی و خدمت به مردم ب: عقل توان درک و شناخت عظمت او را ندارد ج: اسب را متوقف کرد
۱۳	۰/۷۵	الف: سیاست‌نامه ب: (۱) قهرمانی / حوادث خارق‌العاده (۲) قومی و ملی
۱۴	۰/۵	الف: سجع
۱۵	۰/۵	ج: ارزیابی شتابزده / جلال آل احمد

فلمرو فکری (۸ نمره)

۱	الف: گزینه ج ب: گزینه د ج: گزینه الف د: گزینه ب	۱۶
۴	الف: بسیار ظلم و ستم روزگار را تجربه کرده بود. ب: وقتی عدالت انسان‌های درستکار در جهان پایدار نمی‌ماند دوران ظلم و ستم شما نیز به پایان خواهد رسید. پ: در جای بی‌ارزش و پست هم می‌توان به مقام بالایی رسید. س: آن‌طور که شایسته است نسبت به همه سپاسگزار و شاکر باش! ش: درست مانند زلزله‌ای که به ساحل تکیه داده است. د: فریاد زد که ای مرد مبارز، حریف تو از راه رسید، عقب‌نشینی نکن! ر: خلاصه هر گناه و خطایی که فکر کنی مرتکب شد. و: از یادگرفتن شرمنده نباش تا از رسوایی در امان باشی.	۱۷
۰/۵	نیم‌رخ نقاشی‌شده‌ی اسب، تصویر کاملی از آن را نشان می‌داد.	۱۸
۰/۵	توجه بر تفاوت‌های درونی و باطنی و قضاوت نکردن از روی ظاهر	۱۹
۰/۵	هر دو سرچشمه‌ی پاکی و زندگی‌بخش جسم و جان هستند.	۲۰
۰/۵	تغییر نگرش و زندگی در لحظه، همدلی و خدمت به مردم	۲۱
۰/۵	(۱) پاسداشت زبان فردوسی (۲) شجاعت / میهن‌دوستی و ملی‌گرایی	۲۲
۰/۵	ب: حدیث دوست‌نگویم مگر به حضرت دوست	۲۳
۲۰	* تو بهاری و بهاران از توست *	